

Suomi – Nato ja EU

Suomen liittyminen puolustusliitto Naton jäseneksi tapahtui nopeasti ja Euroopan poliittisen tilanteen muuttumisen takia yllättäen. Prosessi on ollut niin nopea, että 4 kertaa vuoden aikana ilmestyneessä lehden pääkirjoituksessa ei ole ollut sopivaa hetkeä kirjoittaa asiasta. Nyt kun ollaan puolustusliiton jäseniä, voi muutaman ajatuksen asiasta sanoa.

On vaikea nähdä mikä olisi voinut olla parempi ajankohta hakea Naton jäsenyyttä. Suomen virallinen kanta ennen Ukrainan sotaa, oli säilyttää optio hakea puolustusliiton jäsenyyttä. Tämä kirjaus on ollut poliittinen, koska ainahan voi hakea jäsenyyttä, oli se kirjattu tai ei. Linjaus, jolla on pidetty kiinni liittoutumattomuudesta ja tarvittaessa haetaan Naton jäsenyyttä, toimi. Nyt olemme Naton jäseniä.

Naton hakuprosessin laukaisi suomalaisten nopeasti muuttunut kannatus Natoon liittymisestä. Jotkut ovat kritisoineet tapaa, joka alkoi kansalaismielipiteen itsenäisestä nopeasta muutoksesta. Heidän mielestään presidentin ja poliitikkojen olisi pitänyt nähdä jo aikaisemmin Nato-jäsenyyden merkitys Suomen turvallisuudelle. Heidän mielipiteellä olisi pitänyt muuttaa kansalaisten ymmärrystä puolustusliittoon liittymisestä jo aikaisemmin. Mitä vikaa oli kansalaiset edellä mallissa?

Pitkä kampanja Nato-jäsenyydestä, ensin Suomessa ja sitten hakemuksen jättäminen, olisi ollut Suomelle turvallisuuspoliittinen riski. Venäjän aloittama hyökkäyssota konkretisoi tätä riskiä. Nyt nähdään Venäjän aggressiivisesta toiminnasta, kuinka suuri riski se olisi voinut ollut. Pitkä kampanja Natoon liittymisen puolesta, olisi jakanut suomalaisten mielipiteen kahtia. Ilman Venäjän hyökkäystä Ukrainaan, tulos ei olisi ollut näin selvä. Olisi saatettu tarvita jopa kansanäänestystä. Venäjä olisi voinut kohdistaa sotilaallista voimaa Suomea vastaan, koska kynnys voiman käytölle oli jo olemassa. Sota Venäjää vastaan olisi ollut turvallisuuspoliittinen ja inhimillinen katastrofi. Nyt se on sitä Ukrainalle. Hyökkäyssota Ukrainassa on sitonut koko Venäjän sotilaallisen voiman. Nato-prosessi saatiin vietyä läpi Suomessa yllättävänkin rauhallisesti.

Jos nyt ei olisi sitä paljon mainostettua optiota käytetty, koska sitten? Ukrainan sodan seuraus on myös poliittisesti ollut Venäjän kannalta tappio. Vaikka sanotaan Venäjän laskeneen Suomen kuuluvan läntiseen leiriin – ero olla Naton jäsen tai sen ulkopuolella, on kuin yö ja päivä. Venäjällä uskottiin nopeaan voittoon ja sen takia nähtävästi laskettiin Suomelle ja Ruotsille jäävän liian vähän aikaa liittymisprosessin aloittamiselle.

Nato on puolustusliitto. Siihen kuuluu erilaisia valtioita, joita sitoo tarve saada tukea, jos hyökkäys kohdistuu heitä vastaan. Naton jäsenten pitää täyttää Naton vaatimat kriteerit jäsenyydelle. Sen takia on siedettävä eri tavalla toimivia hallintoja.

Euroopan Unioni on periaatteessa ”samanmielisten” valtioiden liitto. Siihen kuuluvien maiden tulisi täyttää arvomaailmalta ja taloudelliselta kantokyvyiltä EU:n kriteerit. EU on kuitenkin hyväksynyt jäsenikseen poliittisilla perusteilla riman pudottaneita jäseniä tai ainakin rimaa hipovia jäseniä. Tämä on tehnyt EU:n päätöksen teon hankalaksi. Ajatus – mitä enemmän jäsenvaltioita, sen vahvempi EU – ei toteudu. Arvomaailmaltaan ja taloudelliselta pohjaltaan stabiilimpi EU on vahvempi toimija. Sen takia on tärkeätä, että EU seuraa jäsenvaltioiden hyväksymien periaatteiden noudattamista.

EU:n puolustuksellinen aspekti ei ole Suomen kannalta enää niin tärkeä, kun olemme Natossa. EU:n puolustus toteutetaan Naton kautta. Natossa pitää tehdä kaikki mikä vahvistaa Suomen puolustusta, vaikka se aiheuttaisi Venäjän suunnalta vastustusta. Venäjään tulee suhtautua asialinjalla ja tuomita kaikki laittomuudet. Venäjä on ja pysyy Suomen naapurina – tämäkin on hyvä muistaa.

Hämeenlinnan Myllymäessä 28.5.2023

Lämmintä kesää toivottaen

Päätoimittaja, Ari Parkkola